

1899

7 januari 1899 Reisherinneringen uit Palestina en Egypte (L. Overman)

21 januari 1899 Paardenfokkerij en remonteering (De Jonge van der Halen)

4 februari 1899 Octrooien voor uitvindingen (H. W. E. Struve)

18 februari 1899 Iets over sociale hygiëne (J. Menno Huizinga - arts - inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid - voorzitter van de Vrijmetselaarsstichting)

4 maart 1899 Heksen-processen (W. A. E. Wuppermann)

25 maart 1899 Indrukken uit Noord-Amerika op natuurkundig gebied (met lichtbeelden) (Dr. L. A. Bleekrode)

15 april 1899 Causerie over het Amerikaansche denkbeeld: verlegging van den Golfstroom (J. F. W. Conrad)

4 november 1899 De aanleiding tot de Transvaalsche gebeurtenissen van October 1899 (Mr. W. A. Baron van Ittersum)

Nieuwe of Litteraire Sociëteit De Witte, bestuurskamer met van links af E.L.C. Schiff, F. Viruly, A.W. Cremer, Schuyt, mr. W.A. Baron van Ittersum, W.A.P.F.L. van Exter en B. van Haersma Buma

18 november 1899 De OBERON van Wieland en Weber (Prof. Dr. J. ten Brink)

2 december 1899 Het Duitsche von Otten-verlichtingsstelsel en de toepassing daarvan op de Weserrivier (H. Nijgh)

16 december 1899 Quarantaine (J. Menno Huizinga)

Lord Reay.

Het Leeskabineel bevat in zijn Juni-aflevering een uitvoerig levensbericht van mr. D. J. baron Mackay van Ophemert (lord Reay), van de hand van Johan Gram, den redacteur van dat tijdschrift. De heer Gram beschrijft deze merkwaardige figuur, door zijn sympathiën half Nederlander en half Engelschman, con amore; en hoe kan dat ook anders, daar de schrijver tot de tijdgenooten behoort, die den heer Mackay hier in Den Haag in zijn krachtige werkzaamheid voor de publieke zaak goed gekend hebben. Aan dat deel van Mackay's nuttig openbaar leven zijn de eerste bladzijden van het opstel in *het Leeskabineel* gewijd. In de jaren, dat hij hier woonde en zomers op de familiegoederen te Ophemert, waren er weinig onderwerpen van publiek belang, waarvoor hij zich niet interesseerde en waarvan de bestudeering hem niet aantrok.

Het toen ontluikende arbeiders-vraagstuk interesseerde hem in hooge mate, evenals andere quaestien van economischen aard, wanneer haar oplossing, slechts kon bijdragen tot zedelijke en stoffelijke verbetering. De Vereeniging voor Fabrieks- en Handwerk-nijverheid in Nederland en de Geldersche Maatschappij van Landbouw bezaten in Mackay eenige jaren een uitnemend Voorzitter. Voor de studie van de koloniale vraagstukken had baron Mackay zich geoeftend door korten tijd na zijn academische loopbaan voltooid te hebben, als ambtenaar werkzaam te zijn aan het Dep. van Koloniën. Ook in kunst en letteren schiep hij veel behagen, en Gram herinnert aan de weinig bekende bijzonderheid, dat Mackay gaarne de Donderdag-avonden van den *Ned. Spectator* bijwoonde en geen ongewone gast was op het servetje van *Oefening kweekt kennis*. Die belangstelling leidde hem er ook toe, nu een 30-tal jaar geleden, om het bekende Haag-sche Genootschap „de *Sphinx*” te stichten.

Natuurlijk moest een man van een dergelijke universeele kennis en lust tot nuttigen arbeid, al spoedig naar de Tweede Kamer afgevaardigd worden. Dit geschiedde nu 23 jaar geleden, toen baron Mackay voor Tiel werd gekozen ter vervanging van graaf van Lijnden van Sandenburg. Hier wordt de bijzonderheid ingelascht, dat van de 80 leden, met wie de heer Mackay in Sept. '71 zitting nam, nu nog slechts de 15 volgende in leven zijn: de heeren Mackay, Heijdenrijk, Hingst, Van Houten, 's Jacob, Van Kerkwijk, Moens, Van Naamen van Eemnes, Franssen van de Putte, Pijls, Rutgers van Rozenburg, jhr. Sandberg, H. J. Smidt, Tak van Poortvliet en Viruly Verbrugge.

Zijn maidenspeech in de Kamer liep over het onderwijs, vooral het vakonderwijs, waaraan Mackay sedert in 't bijzonder zijn krachten wijdde. Toen hij kort na zijn vestiging in Engeland, waar hij als Donald James, elfde baron Reay zijn vader als hoofd van den ouden Schotschen clan Mackay in het pairschap van Schotland opvolgde, tot den belangrijken post van Gouverneur van Bombay werd geroepen, onderscheidde hij zich gedurende de vijf jaren in die betrekking door een zeer weldadig bestuur en voerde hij ado vele ver

beteringen in op wetgevend gebied en vooral in het onderwijs, waaraan hij door oprichting van vakscholen een practische richting gaf, dat de dankbare bevolking den populairen Gouverneur reeds kort na zijn terugkeer naar Europa een standbeeld oprichtte. Gram vertelt uitvoerig de geschiedenis van dit huldeblijk en de interessante redevoeringen, bij die gelegenheid gehouden door twee aanzienlijke Indiërs.

Sedert heeft lord Reay wederom een even veelomvattenden als belangrijken werkkring aanvaard, dien van Voorzitter van de Londensche School-board, het Ministerie van Onderwijs voor de reusachtige metropool.

Aldus — zoo eindigt Gram zijn studie — zet lord Reay zijn werkzame loopbaan voort, met Marnix van St. Aldegonde zeggende: „Repos ailleurs”. Rusteloos wendt de hoogbegaafde man al zijn krachten aan, om 's menschen geluk te vergrooten en de ellende dezer wereld door beschaving en onderwijs te verminderen.